

Innst. O. nr. 87

(1999-2000)

Innstilling fra samferdselskomiteen om lov om edb-baserte reservasjonssystemer for passasjertransport m.v.

Ot.prp. nr. 51 (1999-2000)

Til Odelstinget

Sammendrag

I proposisjonen fremmes rettslig grunnlag for å implementere EØS-avtalens bestemmelser om regler for bruk av edb-baserte reservasjonssystemer, jf. Rådsforordning (EØF) nr. 2299/89 av 24. juni 1989, som senere er endret ved hhv. Rådsforordning (EØF) nr. 3089/93 av 29. oktober 1993 og Rådsforordning (EF) nr. 323/99 av 8. februar 1999.

Proposisjonen omfatter forslag til en ny bestemmelse som er nødvendig for å implementere siste endring i Rådsforordning 2299/89 (Rådsforordning nr. 323/99) og bestemmelser som tidligere var nedfelt i luftfartsloven, men som det er hensiktsmessig å flytte over i en særlov.

Rådsforordning nr. 2299/89 er en atferdskodeks for edb-reservasjonssystemer. Reglene skal sikre at reisebyråer og passasjerer mottar objektiv informasjon fra data-reservasjonssystemene om reise- og prisalternativer, og at alle flyselskap har rett til å delta i et CRS-system på like og ikke-diskriminerende vilkår. Forordningen omfatter også forholdet mellom selskap og agent.

De endringer som gjennomføres ved Rådsforordning nr. 323/1999 medfører en utvidelse av regelverkets virkeområde og formål i den forstand at jernbanetransport kan inntas samt at regelverkets forbrukerrettslige side bygges ut. Samtidig pålegges reisebyråene og agentene visse forpliktelser i forbindelse med at forbrukerne får utvidete rettigheter.

Ovennevnte utvidelse av forordningens virkeområde gjør at dette faller utenfor luftfartslovens naturlige virkeområde. Hjemmelsgrunnlaget i luftfartslovens § 16-1 anses på denne bakgrunn ikke lenger som tilstrekkelig.

Gjeldende luftfartslov §§ 16-2 til 16-5 som omhandler prosedyre- og reaksjonsregler ved brudd på forordningen oppheves og videreføres i den nye særloven.

Regelverkets forbrukerrettslige side styrkes. Reisebyråene/agentene gjøres direkte ansvarlig overfor kundene mht. å overholde prinsippene om nøytral/korrekt informasjon om flyforbindelser, priser m.v. Det gis anvisning på at forbrukeren har krav på nøytral presentasjon. Forbrukeren skal videre informeres om bytte av utstyr underveis, mellomlandinger, bytte av lufthavn m.v. Videre er regler om tydeliggjøring av «code sharing» inntatt.

Personvernet for forbrukerne er søkt ivaretatt gjennom regler for utlevering og lagring av identifiserbare enkeltbestillinger.

En systemleverandør kan velge å innta jernbanetransport i sitt reservasjonssystem, jf. artikkel 21 b. Det gis i denne sammenheng anvisning på at dersom en systemleverandør velger å innta jernbanetransport i sitt reservasjonssystem skal dette i så fall skje på ikke-diskriminerende vilkår.

En åpning av reservasjonssystemene for jernbanetransport er positivt med tanke på å oppnå mest mulig like konkurransevilkår mellom fly- og jernbanetransport.

Kontroll og håndheving på nasjonalt plan er delt mellom Samferdselsdepartementet og konkurransemyndighetene.

Forordningens virkeområde er begrenset til innenfor EØS-området.

Samferdselsdepartementets forslag til gjennomføring av forordningen i norsk rett har vært ute på høring, jf. kap. 4 i proposisjonen.

Ingen av høringsinstansene har hatt vesentlige innvendinger mot at forordningen innlemmes i EØS-avtalen.

Da majoriteten av de foreslåtte bestemmelser allerede er gjeldende rett, antas særloven neppe å medføre vesentlige administrative eller økonomiske konsekvenser.

Innføringen av bedre rettigheter for forbrukerne vil kunne føre til økning av antall henvendelser til forbrukerinstanser. Samtidig pålegges reisebyråene visse forpliktelser overfor forbrukerne som vil kunne medføre noe merarbeid.

Det legges opp til at jernbanereiser skal kunne medtas i reservasjonssystemene og at disse i så fall skal inntas på ikke-diskriminerende vilkår. Dette antas å ha små økonomiske og administrative konsekvenser.

Det vises ellers til kap. 7 i proposisjonen om merknader til de enkelte bestemmelser.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sigrun Eng, Eirin Faldet, Gard Folkvord, Sverre Myrli, Gunn Olsen og Ola Røtvei, fra Fremskrittspartiet, Thore Aksel Nistad og Christopher Stensaker, fra Kristelig Folkeparti, Rigmor Kofoed-Larsen og Jan Sahl, fra Høyre, Ellen Gjerpe Hansen og lederen Oddvard Nilsen, fra Senterpartiet, Jorunn Ringstad, fra Sosialistisk Venstreparti, Inge Myrvoll, og fra Venstre, May Britt Vihovde, har merket seg at saken gjelder rettslig grunnlag for å ta inn EØS-avtalens bestemmelser om edb-baserte reservasjonssystemer. Proposisjonen omfatter således forslag til en ny bestemmelse som er nødvendig for å ta inn siste endring i Rådsforordning 2299/89 (Rådsforordning nr. 323/1999) og bestemmelser som tidligere var nedfelt i luftfartsloven, men som det nå er hensiktsmessig å flytte over i en ny lov. Reglene skal bl.a. sikre at reisebyråer og passasjerer mottar objektiv informasjon fra datareservasjonssystemene om reise- og prisalternativer.

Komiteen har merket seg at de endringer som gjennomføres ved Rådsforordning nr. 323/1999 medfører en utvidelse av regelverkets virkeområde og formål i den forstand at jernbanetransport skal kunne integreres i edb-baserte reservasjonssystemer, samt at regelverkets forbrukerrettslige side bygges ut.

Komiteen vil vise til behandlingen av St.prp. nr. 46 (1999-2000), jf. Innst. S. nr. 212 (1999-2000) Om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 148/1999 av 5. november 1999 om endring av EØS-avtalens vedlegg XIII.

Komiteens tilråding

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om edb-baserte reservasjonssystemer for passasjertransport m.v.

§ 1 EØS-regler m.m.

EØS-avtalen vedlegg XIII, kapittel VI, punkt 63 (forordning (EØF) 2299/89 som endret ved forordningene (EØF) 3089/93 og (EF) 323/99) om regler for bruk av edb-baserte reservasjonssystemer, herunder visse regler om forbrukerrettigheter, gjelder som norsk lov med de tilpasninger som følger av vedlegg XIII, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

Kongen kan gi forskrifter om utfylling og gjennomføring av EØS-avtalen for så vidt gjelder edb-baserte reservasjonssystemer.

§ 2 Innhenting av opplysninger

Enhver plikter uten hinder av taushetsplikt å gi EFTAs overvåkingsorgan og EFTA-domstolen de opplysninger organene kan kreve i henhold til rettsakten omhandlet i EØS-avtalen vedlegg XIII, kapittel VI, punkt 63 om regler for bruk av edb-baserte reservasjonssystemer, eller forskrifter om gjennomføring av nevnte rettsakt. Det kan settes tidsfrist for når opplysninger skal gis.

Konkurransetilsynet kan kreve tilsvarende opplysninger.

Enhver skal uten hinder av taushetsplikt, innenfor de rammer rettsakten nevnt i første ledd gir, ha rett til å besvare henvendelser fra EU-kommisjonen og EFTA-domstolen.

§ 3 Kontroll

Ved kontroll som foretas av EFTAs overvåkingsorgan eller Konkurransetilsynet i henhold til forskrifter gitt i medhold av rettsakten omhandlet i EØS-avtalen vedlegg XIII, kapittel VI, punkt 63 om regler for bruk av edb-baserte reservasjonssystemer, gjelder lov om konkurranse i ervervsvirksomhet av 11. juni 1993 nr. 65 §§ 6-1 og 6-2 tilsvarende.

EFTAs overvåkingsorgan og EU-kommisjonen kan være tilstede ved og delta i kontroll foretatt av Konkurransetilsynet innen de rammer rettsakten nevnt i første ledd gir.

Konkurransetilsynet og EU-kommisjonen kan være tilstede ved og delta i kontroll foretatt av EFTAs overvåkingsorgan innen de rammer rettsakten nevnt i første ledd gir.

§ 4 Unntak fra taushetsplikt

Uten hinder av lovbestemt taushetsplikt kan norske myndigheter gi EFTAs overvåkingsorgan og EU-kommisjonen alle opplysninger som er nødvendige for å håndheve rettsakten omhandlet i EØS-avtalen vedlegg XIII, kapittel VI, punkt 63 om regler for bruk av edb-baserte reservasjonssystemer.

§ 5 Bøter

EFTAs overvåkingsorgan og EFTA-domstolen kan ilegge foretak, sammenslutninger av foretak eller fysiske personer bøter for forsettlig eller uaktsom overtredelse av rettsakten omhandlet i EØS-avtalen vedlegg XIII, kapittel VI, punkt 63 om regler for bruk

av edb-baserte reservasjonssystemer, samt vedtak fattet i medhold av bestemmelsene i nevnte rettsakt.

§ 6 Virkeområde

Loven får kun anvendelse innenfor EØS-området. Loven gjelder ikke for Svalbard.

§ 7 Ikraftsetting, endringer i andre lover m.v.

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan gi nærmere overgangsbestemmelser. Fra den dag loven trer i kraft gjøres følgende endring i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart:

§§ 16-2 til 16-5 oppheves.

Oslo, i samferdselskomiteen, den 5. juni 2000

Oddvard Nilsen
leder

Sverre Myrli
ordfører

May Britt Vihovde
sekretær